Nurmesta €uroiksi

16.3.2016

Eija Meriläinen-Ruokolainen

ProAgria Pohjois-Karjala

Enemmän satoa samalla rahalla

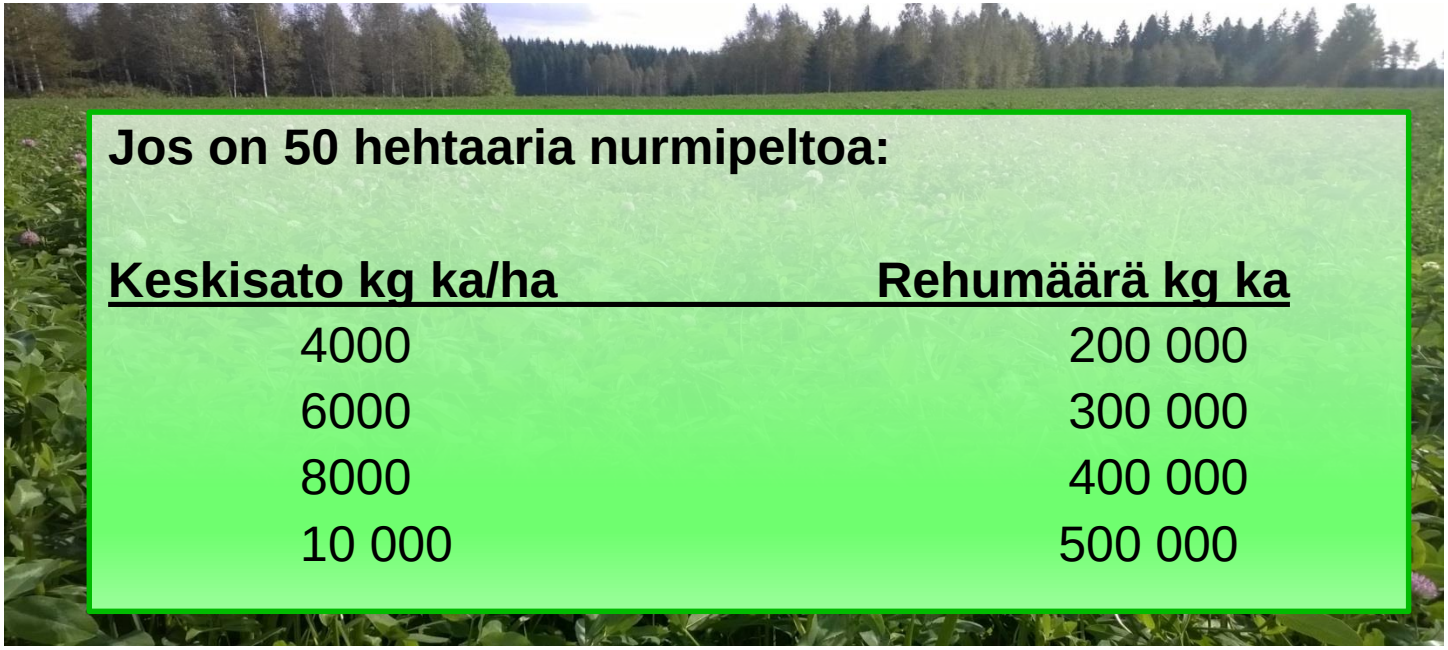
- Tiedätkö nurmiesi satotason?
- Oletko siihen tyytyväinen?
- Tiedätkö säilörehusi tuotantokustannuksen?
- Oletko siihen tyytyväinen?

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

”2000 kg ka/ha enemmän = 4 snt maidon hinnassa?”

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Jos on 50 hehtaaria nurmipeltoa:

Keskisato kg ka/ha	Rehumäärä kg ka
4000	200 000
6000	300 000
8000	400 000
10 000	500 000

Jokainen peltohehtaari

- saa usein samat ravinne- ja siemenmäärät/ha
- on ajettava moneen kertaan läpi kesän ja nurmikierron aikana, esim. rehunkorjuu: työtä!

Kannattaako tehdä se kaikki myös heikoimmille lohkoille, jos saisi puolelta alalta saman rehumäärän halvemmalla?

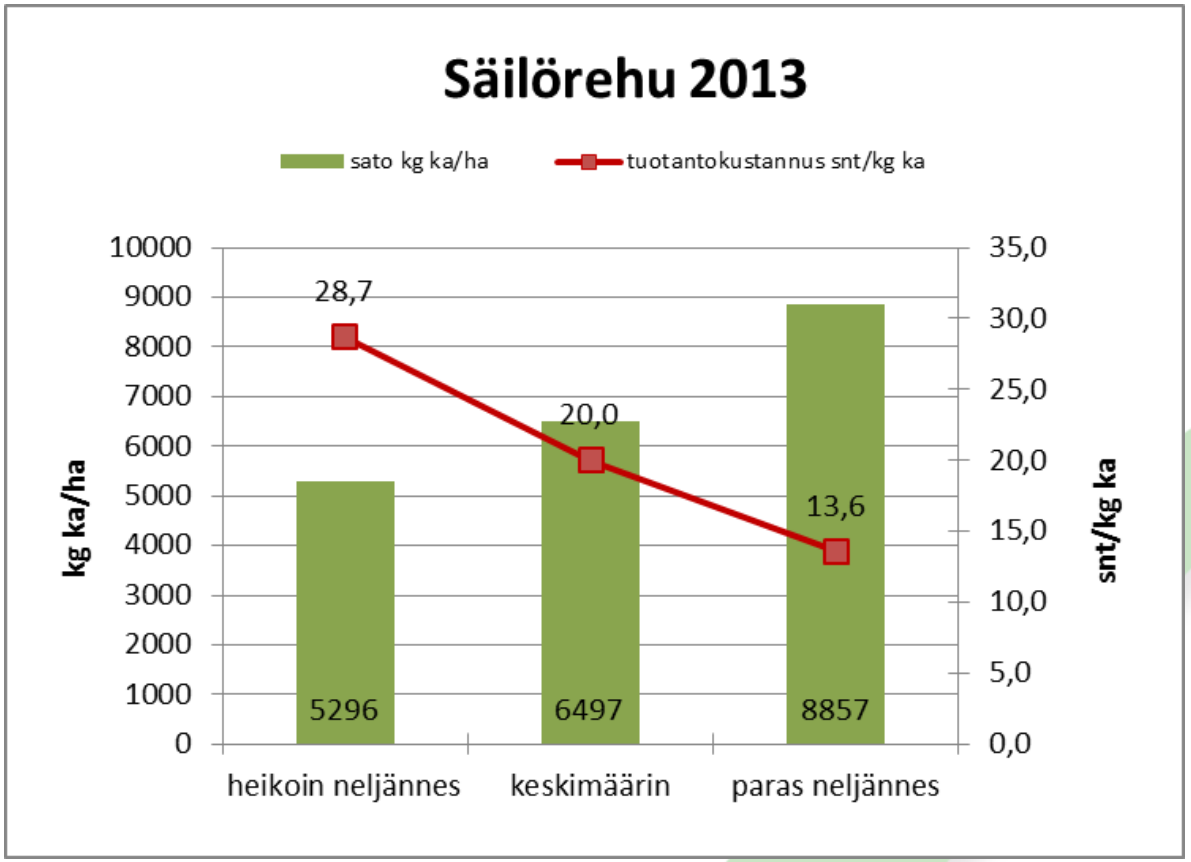
PRO Agria

SERTIFIOITU LAATUJÄRJESTELMÄ ISO 9001 DNV

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Satotaso on tärkein yksittäinen tekijä tuotantokustannuksen hallinnassa

Paljonko tämä tarkoittaa euroissa, jos on vaikkapa yhden robotin yksikkö, n. 450 000 kg ka?

Lähde: ProAgria Lohkotietopankki 2014

Neljännekset taloudellisen tuloksen, nettovoiton mukaan

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Tavoitteena on tuottaa vuodessa 450 000 kg ka säilörehua eli noin 60 lehmän maitotilalle

Keskisato:	Tarve:	Tuot.kust. *	Yht. euroa
4000 kg ka/ha:	**113 ha**	**33 snt/kgka**	**148 500**
6000 kg ka/ha:	75 ha	25 snt/kg ka	112 500
8000 kg ka/ha:	**56 ha**	**19,5 snt/kgka**	**88 000**
10 000 kg ka/ha:	45 ha	17 snt/kgka	76 500

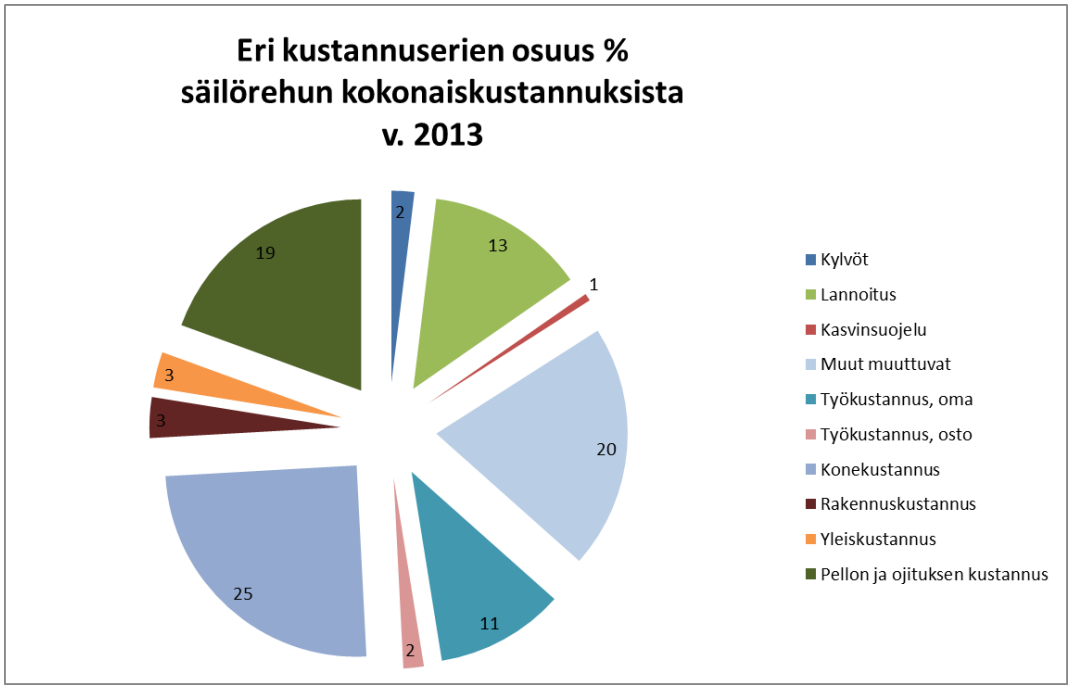
- ***Tuotantokustannus nousee n. 5% hehtaaria kohden satotason noustessa 1000 ka kg/ha***

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

6000 kg ka/ha -> 8000 kg ka/ha

= 24 500 vähemmän euroja ja 19 ha vähemmän peltoalaa samaan rehumäärään?

Lähde: ProAgria Lohkotietopankki 2014

- **24 500 euroa vähemmän** tuotantokustannuksia oman rehun tuotantoon
- Muuttuvien kustannusten osuus on keskimäärin 36% eli **8820** euroa
- Lisäksi voi

a) tuottaa 19 ha jotain muuta kasvia

b) välttyä heikkolaatuisilta sopimuspelloilta

c) välttyä rehupulalta

d) välttyä kalliiden ja/tai hankalimpien vuokrapeltojen ylläpidolta

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

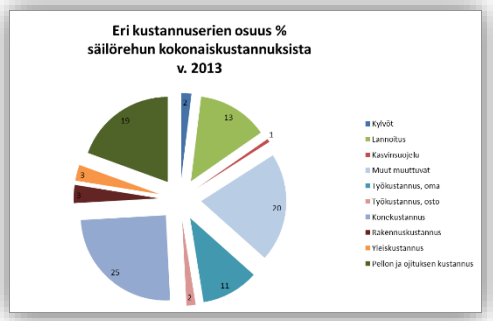
Jos 60 lehmän tila 10 000 keskituotoksella tuottaa 600 000 l maitoa ja satotason 2000 kg ka/ha nousun kautta kohdistuu rehuntuotantoon kustannuksia **24 500 euroa vähemmän**, on kustannusvaikutus satotason kautta laskettuna tyypillisenä satotasonousuna 6000 – 8000 kg ka/ha noin 4 snt/litra.

4000 -> 6000 kg ka/ha =	**6 snt**
6000 -> 8000 kg ka/ha =	**4 snt**
8000 -> 10 000 kg ka/ha =	**2 snt**

Mutta…

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Asiaan vaikuttavia muuttujia vapautuvan peltoalan arvon lisäksi mm.

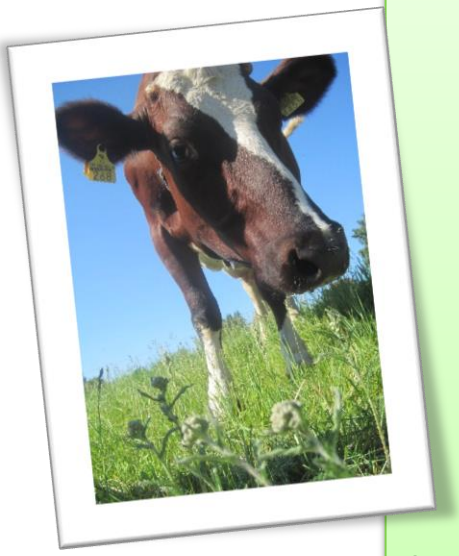

- Huomioidaanko kaikki kustannukset vai vain muuttuvat kustannukset 36%?
- Moni kustannuserä riippuu satotasosta ja hehtaareista, mutta lisääntyykö työmäärä/ha, kun tehdään paremmin?
- Kun satotaso nousee, nousevatko muuttuvat kustannukset/ha, esim. siemenet, ravinteet, kalkitus tai pellon kustannukset, esim. ojitus? (Tällä hetkellä näyttää että lisäkustannuksia tulee korkeammilla satotasoluokilla vain n. 5 %, joka on huomioitu tässä laskennassa)
- **Tämän 4 sentin esimerkki ei huomioi hävikkiä eikä säilörehun laatua!**

PRO Agria

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Korjattavan satotason ja syötettävän rehumäärän erotus riippuu hävikistä

Normaali hävikki on 7-15 %, mutta jos säilöntä epäonnistuu tai rehun maittavuus on heikko, voi hukkaan mennä 30 % säilörehusta

Esim. **Satotaso 6000 kg ka/ha, 50 ha**, syötössä on:

300 000 kg ka, kun hävikki 0%
279 000 kg ka, kun hävikki 7 %
255 000 kg ka, kun hävikki 15%
210 000 kg ka, kun hävikki 30%

- 210 000 kg ka vastaa n. 4000 kg ka/ha sadosta saatavaa rehumäärää, eli hukataan lähes 2000 kg ka/ha eli 15 ha:n sadot
- Rehukustannus snt/kg ka kohdistuu jokaiseen kuiva-ainekiloon, myös 2000 hukattuun

PRO Agria

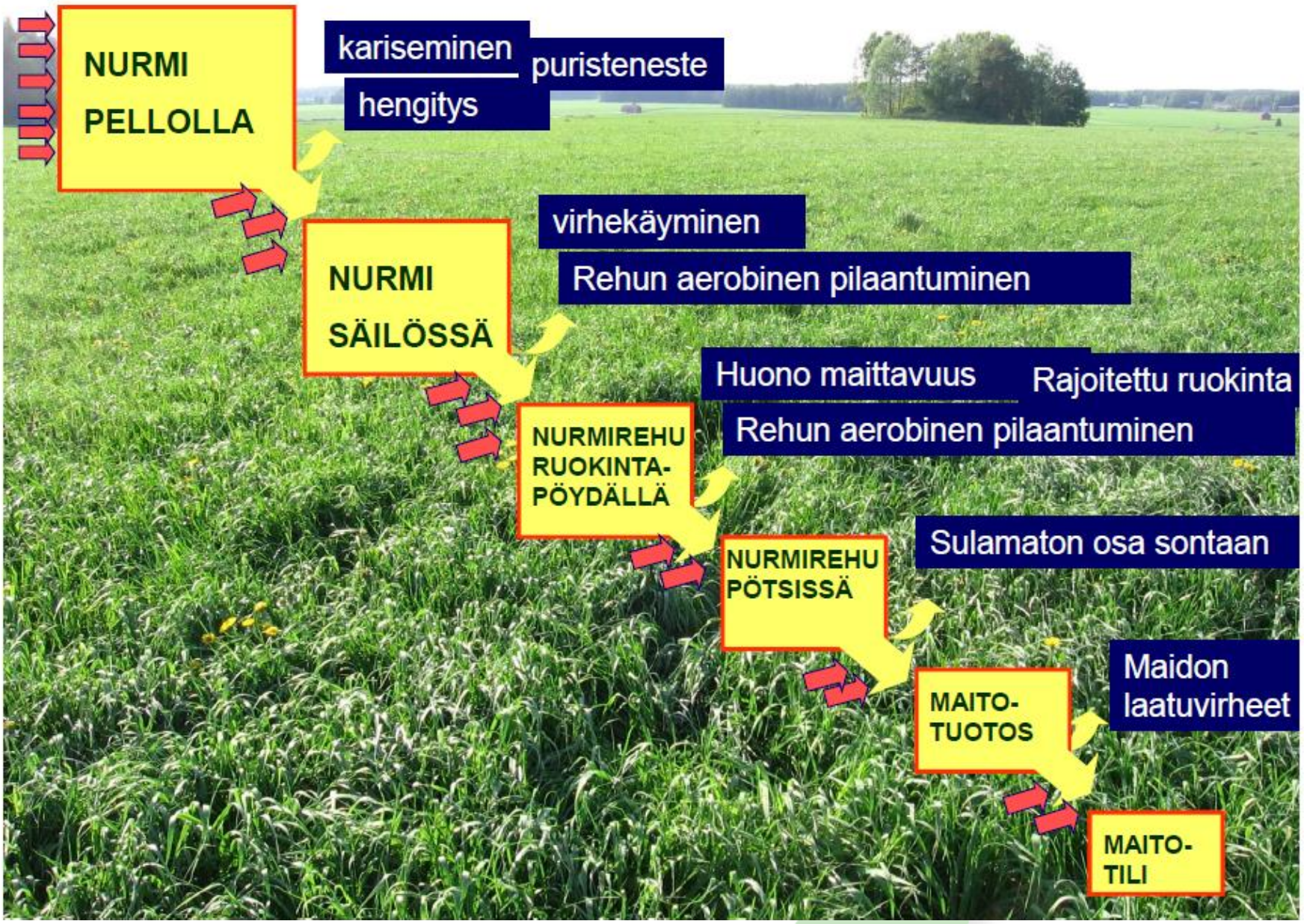
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Tyypillisiä ongelmia säilörehun tuotannossa; Nurmiryhmän tilat

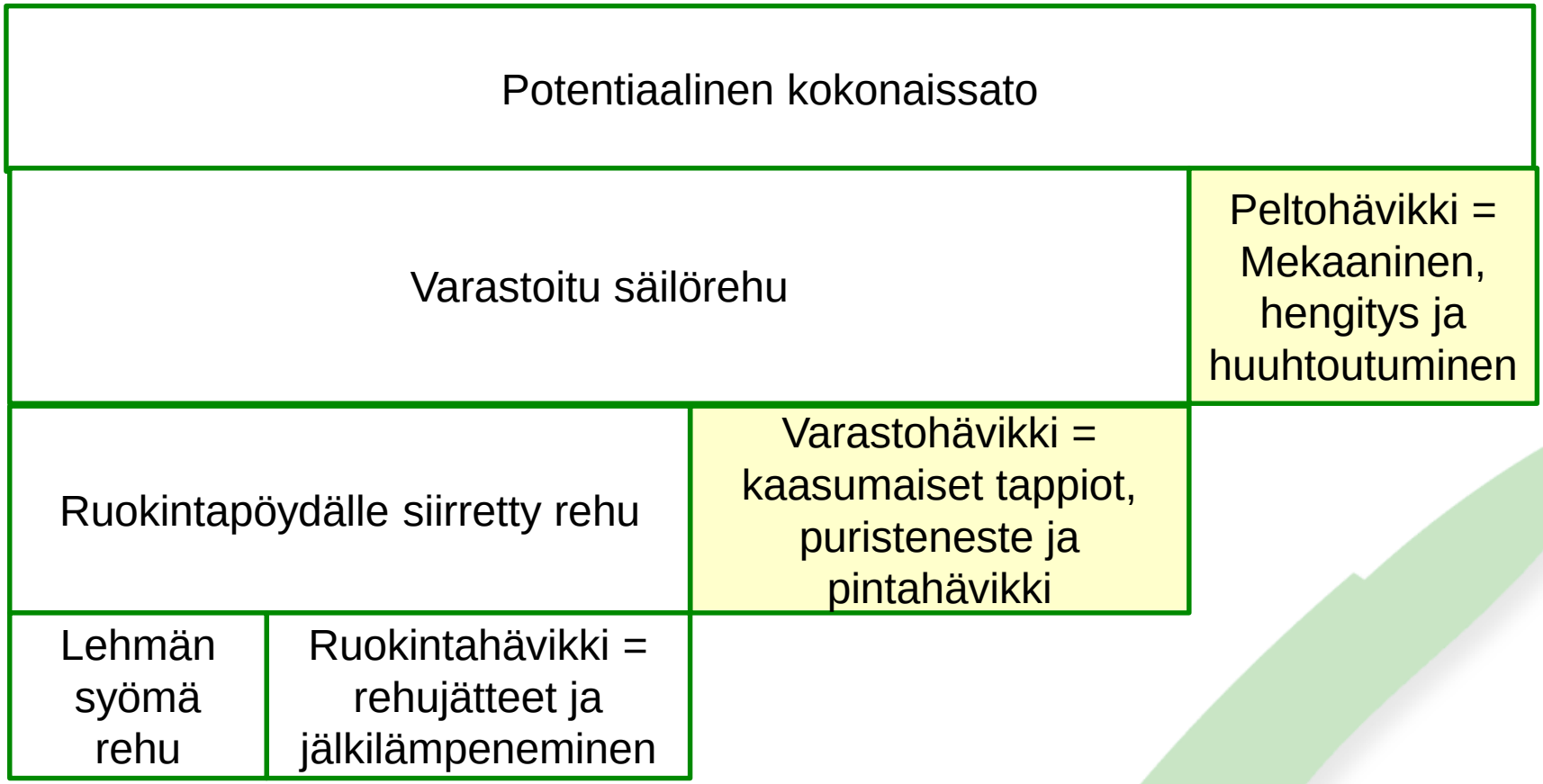
- Korjuun ajoittaminen
  - Myöhästyminen, apilanurmet
- Korjuuketju on tehoton
  - Pinta-alan kasvaminen
- Esikuivatus
  - Rehu liian märkää <- > kuivaa
  - Säilöntäaineen valinta
  - Säilöntäaineen käyttö
- Virhekäyminen
  - Siilon aukaisun jälkeen
- Ajankäytön haasteet

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Lähde; Arja Seppälän esitys ProNurmi 09 2012

Hävikin vaiheet

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Hävikin suuruus eri vaiheissa

Taulukko 4. Tavanomaista kuiva-aineen ja maidontuotannon nettoenergia (NE_L) –hävikkiä säilörehunurmella. Lähde: Van Schooten ja Philipsen 2012. Prosenttiosuudet säilötystä rehusta (Van Schooten 2012).

		Kuiva-aine hävikki (%)	NE_L hävikki	Riski ylimääräiseen hävikkiin[1]
Peltohävikki	Niittäminen	1,2 – 2,0	1,2 – 2,0	I
	Pöyhintä	2,4 – 6,4	2,4 – 6,4	II
	Karhotus ja korjuu	1,7 – 3,4	1,7 – 3,4	I
	Hengitys ja huuhtoutuminen	0,0 – 7,0	0,0 – 9,8	II
	Yhteensä	*5,3 – 18,8*	*5,3 – 18,8*	
Varastohävikki	Kaasumaiset tappiot*	3,0 – 10,0	4,9 – 17,2	III
	Puristeneste	0,0 – 2,0	0,0 – 3,0	II
	Pintatappiot**	1,2 – 2,4	2,4 – 4,7	III
	Yhteensä	*4,2 – 14,4*	*7,3 – 24,9*	
Ruokintahävikki	Erottelu, ylijäämä	3,0 – 7,0	3,0 – 7,0	IIII
	Aerobinen pilaantuminen	0,0 – 6,5	0,0 – 8,8	IIII
	Yhteensä	*3,0 – 13,5*	*3,0 – 15,8*	

[1] I = matala riski IIII = korkea riski

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Hävikin suuruus eri vaiheissa

Potentiaalinen kokonaissato **10500 kgka/ha**		
Varastoitu säilörehu **9950- 8500 kgka/ha**		Peltohävikki = ***550 - 1900 kgka/ha***
Ruokintapöydälle siirretty rehu **9530 – 8520 kgka/ha**		Varastohävikki = ***420 - 1430 kgka/ha***
Lehmän syömä rehu **9245-8245 kgka/ha**	Ruokintahävikki = ***285 - 1285 kgka/ha***	

Parhaimmillaan 10500 kgka:sta saadaan
9245 kgka syöttöön
huonoimmillaan 6310 kg ka
Kokonais hävikki siis 11 - 40 %

PRO Agria

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Mikä rehunkorjuussa voi mennä pieleen

Vastaus : KAIKKI ?

- Ajoitus
- Koneet
- Työteho
- Sää
- Logistiikka
- Säilöntäaineen annostelu
- Rehun tiivistäminen
- Rehun levittäminen
- Rehun peittäminen
- Muovin rikkoontuminen

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

YHTEENVETO

- Hävikki on raaka-aineen menettämistä pellon ja lehmän suun välisellä alueella
- Hävikkiin on vähän tilaolosuhteissa tehtyä mittaustietoa
- Erot oletettavasti parhaimman ja pahimman välillä ovat dramaattisa

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Laadun muutoksen arvo euroissa

Säilörehusadon analysointi

D-arvolla on iso merkitys lehmän tarvitsemaan väkirehumäärään.
Tavoitteena D-arvo 680–720.

D-arvo	620	640	660	680	700	720
Väkirehua kg/pv	17	17	17	12,5	10	9
Maitoa/le	32,9	34	34,9	35,1	35,0	35,1
€/pv 60 le	773	799	820	824	822	824

PRO Agria

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Mikä on se tilakohtainen heikoin lenkki? Määrä? Laatu? Mitä toimintatapaa parannetaan ensin? Ja miten?

Mikä paransi nurmituotantoa eniten 2014?

(50 nurmiryhmissä olevaa aktiivikarjatilaa
Varsinais-Suomi ja Satakunta 2014)

1) Nurmen tiheys ja muhkeus

- Paljon nuoria nurmia
- Kylvötapa hajakylvömäinen/suojaviljassa perustetun nurmen täydennys jo 1. keväänä
- Kasvukunto ja ravinnetasapaino

2) Nurmiseoksen valinta

- Joka sään, korjuukerran ja satovuoden superseos on usein monipuolinen: monta nurmiheinää ja apilaa.
- Tasapainoinen rehumassa: Syväjuurisuus + ravinteiden otto, typensidonta, valkuainen, kuitu, kasvurytmi, sulavuus, talvenkestävyys, maittavuus

3) Mittaamisen ja vertailun lisääminen

- Enemmän rehuanalyysejä kivennäisineen, jotka ruokinnan, mutta myös lannoituksen ja seoksen suunnittelussakin perustana
- Satotason ja laadun tarkempi mittaus ja vertailu nurmiryhmissä parantavat suunnittelua ja motivoivat lisäämään tehokkuutta

Anu Ellä ja Jarkko Storberg, ProAgria Länsi-Suomi 2014

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Mikä paransi nurmituotantoa eniten 2014?

(50 nurmiryhmissä olevaa aktiivikarjatilaa
Varsinais-Suomi ja Satakunta 2014)

4) Hävikin hallinta

- Säilöntäaine + kuiva-aine
- Rehurintamuksen eteneminen
- Hävikkipaikkojen tiedostaminen

5) Kokonaisuuden hallinta

- Pelisilmää nurmiryhmistä
- Asiat tärkeysjärjestykseen
- Vertailutietojen hyödyntäminen
- Kustannusrakenne + päätöksenteko

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Säilörehukartoitus huomioi säilörehuketjun pellolta ruokintapöydälle

Teemme käytännön havaintoja kartoituskäynnillä tilasi kannalta merkittävästä prosessin vaiheesta, esimerkiksi kasvustosta tai siiloilta. Kartoituksessa hahmottuvat oleellisimmat säilörehuun liittyvät kehityskohteet ja riskit.

Korkea sato ja hyvä sulavuus voivat toteutua samassa säilörehussa. Hyvältä nurmipellolta korjaat 10 000 kg ka/ha satoa vuodessa.

Säilörehukartoituksen hyödyt:

- Löydämme tilakohtaiset säilörehutuotannon kriittiset kohdat
- Asetamme tavoitteet nurmen tuotantoon sekä säilörehun laatuun
- Arvioimme nurmirehujen soveltuvuuden taloudelliseen ja tuottavaa ruokintaan
- Laitamme toimenpidesuositukset tärkeysjärjestykseen

tiheys, kasvukunto
ravinteet, **rikkakasvit**,
lajisuhteet, kasvuvoima,
kasvurytmit, korjuuaika,
logistiikka, sujuvuus,
laatu, **rehunteko**,
lajiseokset, **ravinnetilanne**,
kasvurytmi, rikkatilanne

Kiinnostuitko? Lue lisää osoitteesta www.proagria.fi/sailorehu

PRO Agria

Yhteenveto

- Lähes poikkeuksetta **korkea satotaso** on edullisin ja laadukkain vaihtoehto

  (8000-10 000 kg ka/ha on realistinen hyvän tilan muutaman peräkkäisen vuoden keskisato)
- Peltoalan tarve samaa syötettävää rehumäärää kohti vaihtelee voimakkaasti eri tiloilla riippuen **satotasosta ja hävikistä**
- Suuri hehtaarisato ja korkea laatu tuotetaan samoilla pelloilla!
- **Korkea laatu** muodostuu oikeista ajoituksista, nurmiseoksen ja ravinteiden tasapainosta sekä hygienian, hapettomuuden ja happamuuden aikaansaamisesta rehun korjuuseen ja säilöntään
- Tilakohtaiset tavoitteet ja muutosten toteutusnopeus parantuvat, kun tila on **nurmiryhmässä** mukana

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Maidon ja lihan hintaan emme voi vaikuttaa, mutta oman tuotantomme tehokkuuteen voimme.

TILAKOHTAISET TEHOKEINOT ETSITÄÄN PROAGRIAN SÄILÖREHUKARTOITUKSESSA!

